

Nakon dužih i svestrano provedenih rasprava u okviru *Katehetskih ljetnih škola*, Komisijâ Katehetskog vijeća BK, te osobito na prvom *Katehetskom kolokviju*, održanom u ovoj dvorani od 18. do 21. rujna 1990. pod naslovom *Interdisciplinarni i interkonfesionalni znanstveni kolokvij - Religiozna kultura u školi i društvenim medijima*, šk. god. 1991/92. službeno je u naš školski sustav uveden katolički vjeronauk kao izborni predmet, s time da kada se izabere da bude i obvezatni. Od tada je prošlo sedam godina, najprije pet i kasnije još dvije, tzv. prijelaznog razdoblja u kojem je trebalo riješiti sva važnija pitanja u svezi sa statusom vjeronauka u školi, konačnim programom i pripremom kvalificiranih učitelja.

U *Temeljnim polazištima i smjernicama* naših biskupa postavljeni su osnovni zadaci i sada je na nama da učinimo stručnu procjenu:

1. Kako se ostvaruje glavna svrha katoličkog vjeronauka u školi, tj. u odgoju i obrazovanju, koji se skladno ugrađuje u cjelovit i autentičan općeljudski i općereligijski odgoj i obrazovanje u sklopu suvremenog odgojno-obrazovnog procesa? Drugim riječima, koliko nam iskustvo potvrđuje da se radi o sustavnom i što cjelovitije dijaloški i ekumenski otvorenom upoznavanju katoličke vjere u svim njezinim dimenzijama?

2. Koliko je Crkva s vjeronaukom u školi ostvarila očekivanja vjerničke i ostale demokratske javnosti, da će prisutnost vjeronauka i vjeroučitelja djelovati na stvaranje podizanja kvalitetnije duhovne klime odnosno, crkvenim rječnikom rečeno, evangelizaciju škole ili zahvaćanje javnog mnijenja? Ili je vjeronauk ostao nešto izdvojeno, nedovoljno zapaženo, a negdje samo tolerirano?

3. Kako i koliko vjeronauk djeluje na cjeloviti odgoj, odnosno, teološki razmišljajući, za spasenje čovjeka - u rastu njegova humaniteta u svim dimenzijama, u stvaranju kriterija za prosuđivanje ponuđenih vrednota, interesa, životnih modela i opredjeljenja za Kristov projekt života.

Ulaskom vjeronauka u školu iskrsla su očito i pitanja i problemi s kojima se valja odgovornije suočiti.

a) Tu je u prvom redu novi lik vjeroučitelja, odnosno njegova osposobljenost za realizaciju sata vjeronauka u okviru škole, vodeći računa o didaktičko-metodičkim zakonitostima i u svezi s time specifičnostima komuniciranja kršćanske poruke. Moglo bi se reći da je glavna pitanja i nesnalaženja upravo u tome: kako učinkovito animirati vjeronaučni sat, sa suvremenim metodičkim pristupima i medijima komuniciranja, što se pogotovo odnosi na one vjeroučitelje koji nisu imali dostatne pripreme za takav način rada.

b) Pritom je nužno imati pred očima da se radi o prenošenju vjere, u čemu je od bitnog značenja i duhovno-vjernički profil vjeroučitelja, jer vjeronauk je komuniciranje evanđeoske poruke i iskustva vjere. Otud i zahtjevnost i odgovornost vjeroučiteljske službe.

c) Naš je cilj da se ta služba što bolje valorizira, to znači da ona bude shvaćana kao pravo crkveno zvanje kojem će se vjeroučitelj potpuno posvetiti. U tom smislu vjeroučitelj nije nastavnik kao svaki drugi, već on sudjeluje u procesu uvođenja u vjeru koji se ne ostvaruje samo u školi, već i drugdje - prvenstveno u župnoj zajednici. Tu je i suodnos vjeronauka u školi sa župom, odnosno kršćanskom zajednicom. Cilj vjeronauka nije samo da učenik nešto nauči o Bogu, kršćanstvu, da stekne religijsku kulturu, već

da se uključi u konkretnu kršćansku zajednicu, da slavi i živi iskustvo vjere. Budući da pitanje suodnosa školskog vjeronauka i župne kateheze nije pravo riješeno, ostaje nam zadatak traženja boljih suodnosa i osobito realizacije župnih okupljanja vjeroučenika.

d) Uviđamo nemali problem tzv. izolacije vjeronauka, tj. da je vjeroučitelj često prepušten samom sebi, bez prave podrške obitelji, a osobito župne zajednice, možda čak i samog župnika. Naprotiv, budući da je vjeronauk komplementaran čin, traži se doprinos svih "čimbenika u igri". U protivnom, vjeronauk ne vrši svoju ulogu, odnosno nema uspjeha. Po mom sudu odsustvo roditelja i župne zajednice iz planiranja i ostvarenja procesa odgoja u vjeri ostaje temeljni problem s kojim se moramo suočavati.

Iznesene i druge probleme pokušat ćemo "iščitati" kroz petnaestak priopćenja, shvaćajući katehezu kao eminentni dio evangelizacijskog procesa, odnosno svu njezinu mnogostrukost, njezino odvijanje u raznim mjestima i za razne dobi i kategorije naslovnika. Sada imamo pravu priliku za "pravljenje računa" i zacrtavanje novog puta, bilo kroz izlaganja bilo kroz živu i otvorenu diskusiju. Nema ničega što moramo skrivati ili uljepšavati, već se moramo realno suočiti sa svim pitanjima. Smatram da ovaj naš skup ima veliku odgovornost, kao pomoć cijeloj Crkvi za bolje snalaženje, da odgovorimo pozivima Duha za novu evangelizaciju kroz katehetski pastoral.

Zastupljenost skoro svih naših krajeva, odnosno biskupija, kako u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini, i Hrvata u drugim sredinama, posebno Subotičke biskupije i dr. kako onih koji se na stručan i službeniji način bave promišljanjem kateheze, od profesora na crkvenim učilištima do zauzetijih kateheta/vjeroučitelja, jamči uspješnost ovog skupa, tj. bolju objektivnost u procjeni pastoralno-katehetske situacije.

Već sada u ime *Nacionalnog katehetskog ureda* zahvaljujemo svima na odazivu, uvažavajući isprike onih koje smo rado očekivali ali nisu mogli doći. Zahvaljujemo domaćinu "Školskoj knjizi", odnosno direktoru dr. Dragomiru Mađeriću na velikoj usluzi, pri ustupanju ovog prikladnog prostora već drugi puta, ispričavajući se što smo zakazali ovaj Kolokvij baš u prazničko vrijeme pa i usluga ne može biti u svemu onakva kakvu bi oni željeli.

Zahvaljujemo pokroviteljima *Vijeću za Katehizaciju HBK* i *Katoličkom bogoslovnom fakultetu*, kao i medijima koji će pratiti i izvješćivati javnost i time biti glavni čimbenik u pokretanju što šire diskusije u ovim važnim pitanjima u Crkvi u Hrvata. Radi se o zalaganju za dobro čovjeka tj. o konceptu odgoja za što puniji i uspjeliji čovjekov život, čemu kateheza daje bitan doprinos.

Posebno priznanje već sada ide našim predavačima koji su prihvatili suradnju te svima koji su pomogli u organizaciji, osobito pastoralnoj ekipi župe sv. Petra u Zagrebu pod vodstvom msgr. Matije Stepinca. Želim uspješan rad ovog kolokvija.